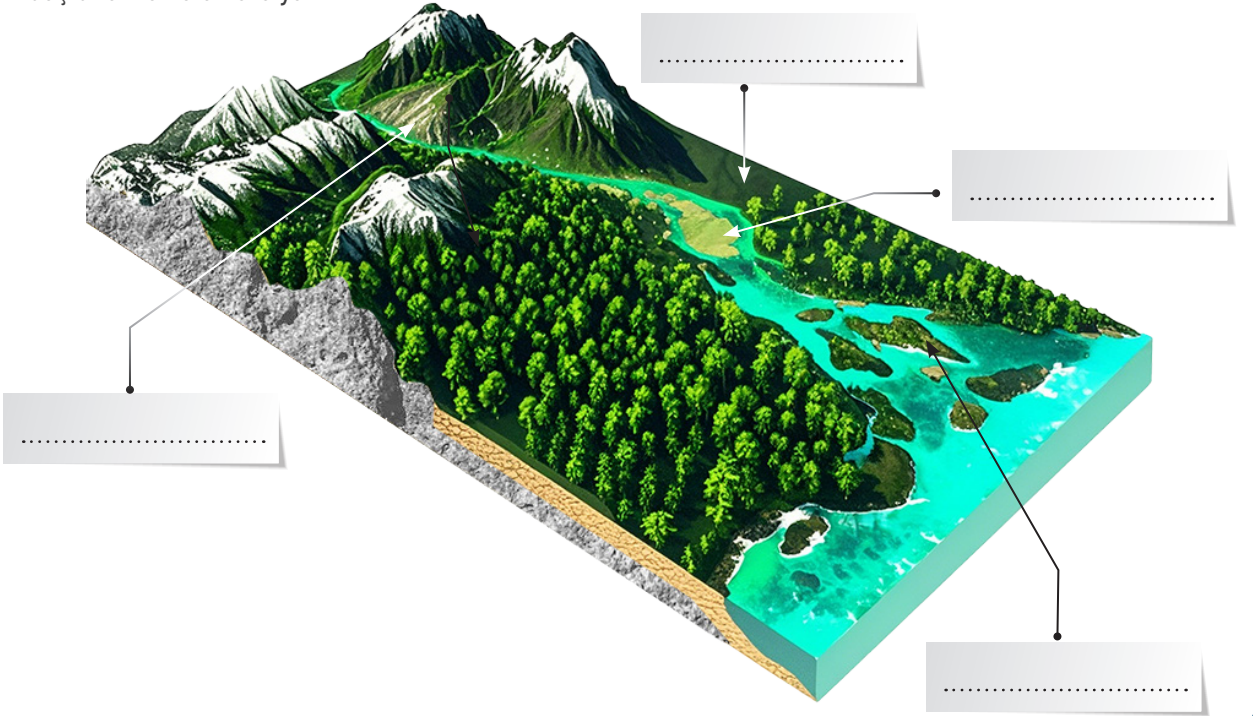

Akarsuların Birikme Süreçlerindeki Rolü: Akarsular, taşıdığı alüvyonları eğimin azaldığı alanlarda biriktirerek çeşitli yer şekilleri oluşturur. Engebeli arazilerde yamaçlardan inen akarsuların taşıdığı alüvyonların bir kısmını yamaç eteğinde biriktirmesiyle **birikinti konileri** ve **birikinti yelpazeleri** meydana gelir. Akarsular, yatağını taban seviyesine yaklaştırdığı ve genişlettiği yerlerde biriktirmeler yaparak **taban seviyesi ovası (taşkın ovası)** meydana getirir.

Akarsular, taşıdığı alüvyonların bir kısmını kendi yatağında biriktirerek **ırmak adalarını** oluşturur. Akarsular, taşıdığı alüvyonların bir kısmını da denize veya göle döküldüğü yerde biriktirir. Kıyıda derinlik azsa ve biriktirmeyi önleyecek bir akıntı veya gelgit hareketi yoksa taşınan alüvyonlar akarsuyun döküldüğü yerde birikmeye başlar. Biriken alüvyonların denizi doldurmasıyla kıydan açığa doğru büyüyen, **delta** adı verilen düzlükler oluşur.

Uygulama

Akarsuyun biriktirme süreci etkisine bağlı olarak oluşan akarsu biriktirme şekillerinin isimlerini görseldeki boş bırakılan alanlara yazınız.

Çözünebilen Kayaçlarda Aşınım ve Birikim Süreçleri: Kireç taşı (kalker), dolomit, kaya tuzu, alçı taşı (jips) gibi çözünebilen eğimli kayaçlardan oluşan arazilerde kayaçların suyla çözünmesi veya çözünmüş minerallerin çökmesiyle çeşitli yer şekilleri oluşmaktadır. Bu şekillenme sürecine **karstlaşma**, süreç sonunda oluşan yer şekillerine **karstik şekiller**, böyle şekillerin bulunduğu alanlara da **karst topografyası** adı verilmektedir.

Yeryüzünde yağmur ve sel sularının etkisiyle eğimli yamaçlardaki kayaçlar üzerinde oluşan oluk veya yarıntılara **lapya** adı verilmektedir. Suların arazide meydana getirdiği eritmeler sonucunda **dolin (koyak)** adı

verilen çanak şeklinde çukurlar, birkaç dolinin birleşmesiyle de **uvala** adı verilen çukurlar oluşmaktadır. Dolin ve uvalaların birleşmesiyle de **polye (gölova)** adı verilen çok geniş çukurluklar oluşmaktadır. Karstlaşmış arazilerde yeryüzündeki suların yer altına sızmasına neden olan **düden** adı verilen oyuk ve çatlaklar meydana gelmektedir. Böyle yerlerde akarsuyun tamamen yer altına inmesiyle **kör vadi** adı verilen, devamı olmayan akarsu vadileri bulunmaktadır. Karstik arazilerde akarsuların yatağında yaptığı aşındırmalar ile dik yamaçlara sahip **kanyon** adı verilen derin vadiler meydana gelmektedir.